

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Haandværkerforeningen

1867

1917

Hørskøbing

MINDESKRIFT

I ANLEDNING AF

ÆRØSKØBING HAANDVÆRKERFORENINGENS

50-AARIGE BESTAÆN.

STÆRKT RØRE var der i Aaret 1865–66 imellem Ærøskøbing Haandværkere. Grunden hertil var den, at den daværende Revisor i Haandværker-Enkekassen, Blikkenslager *Hans Rixen*, havde opdaget, at Foreningens Formue efter de dagældende Love vilde være opbrugt i Løbet af en Aarrække, og at de yngre Medlemmer vilde tabe deres Kontingent, hvis Lovene ikke blev forandrede, saaledes at dette kunde forebygges. De ældre Medlemmer af Foreningen modsatte sig imidlertid enhver Forandring af Lovene, da disse var i deres Favør, og de i den Anledning afholdte Generalforsamlinger endte i Reglen som Spektakelmøder uden at bringe andet Resultat end en Del Udmeldelser. Sagen endte tilsidst med Proces og Kassens Opløsning.

Under disse Forhold var det naturligt, at man begyndte at tænke paa Oprettelsen af en anden Forening, som kunde virke mere betryggende for Medlemmerne. Den gamle Kasses Forhold og Oprettelsen af en ny Forening var det stadige Samtaleemne imellem Byens Haandværkere, naar disse mødtes, og særlig om Aftenen efter Fyraften, naar de mødtes i Pilebækken og nød deres lange Piber, blev der talt meget om disse Sager.

Den ivrigste af alle var dog Byens Barber og Danselærer,

P. Helmus. Den Gang var der ingen fast Barberstue, hvorfor *Helmus* gik fra Dør til Dør og forrettede sin Gerning; paa denne Maade fik han rig Lejlighed til at høre de forskellige Meninger, og det var derfor ogsaa ham, der forholdsvis let og hurtigt fik Foreningen stiftet. Foreningens Love blev vedtaget paa en Generalforsamling den 14. April 1867 — altsaa i Dag for 50 Aar siden.

Foreningens Navn blev „Haandværkerforeningen i Ærøskøbing“.

Lovenes § 1 lød saaledes:

„Foreningens Øjemed er, i Forbindelse med selskabelige Sammenkomster, at danne en Sygekasse og, saavidt Evnen rækker, en Hjælpekasse m. m.“

Foreningen begyndte med 23 Medlemmer. Den første Bestyrelse var: Barber *P. Helmus* (Formand), Snedker *P. C. Dauer*, Garver *G. Lund*, Smed *H. Christensen* og Drejer *M. A. Dreyer* (Kasserer).

Den 24. Januar 1869 antages Navnet „Borger- og Haandværkerforeningen af 1867“.

Den kunde tiltrædes af enhver uberygtet Borger, som havde sit Erhverv udenfor Søen.

Kontingentet var 24 Sk. om Maanedn og Indskud 3 Mark

Foreningens første Bestyrelse:

Drejer M. A. DREYER.

Garver G. LUND.

Barber P. HELMUS,
Foreningens Stifter og Æresmedlem.

Snedker P. C. DAUER.

Smed H. CHRISTENSEN.

*** SYGEKASSEN, ***

som var Foreningens egentlige Opgave, gav Medlemmerne fri Lægehjælp og Dagpenge i Sygdomstilfælde. Medlemsantallet var ved Stiftelsen kun 23, men det tiltog hurtigt; i 1872 var der saaledes 72 og i 1877 148 Medlemmer. Antallet har derefter varieret fra ca. 130 til 150 Medlemmer.

Det indkomne Kontingent og Indskud var fra Foreningens Stiftelse, til Sygekassen i 1907 blev udskilt fra Foreningen og overgik til de statsanerkendte Sygekasser, ialt Kr. 15,466,40. I Sygehjælp er i samme Tidsrum udbetalt Kr. 12,118,00 og i Lægehonorar Kr. 3,590,00.

I Anledning af den nye Lov om statsanerkendte Sygekasser blev afholdt et Møde den 26. September 1892, hvor det vedtoges:

1) At Sygekassen her ikke bestaar af Medlemmer, man i Almindelighed kalder Arbejdere, men mest af Arbejdsgivere.
2) At det vilde udelukke omtrent Halvdelen af Foreningens Medlemmer. 3) At skønt Sygekasselovens § 14 siger, at den ydede Understøttelse ikke skal betragtes som Fattighjælp, formener Bestyrelsen dog, at da Sygekassen i mange Aar har kunnet opfylde sine Forpligtelser overfor Medlemmerne, ikke at ville anbefale foreløbig at søge om Anerkendelse.

Den 10. November 1894 indmeldte Foreningen sig i de forenede Sygekasser for Svendborg Amt.

Ifølge Opfordring af Centralforeningen af Sygekasser i Svendborg Amt forelaa der ved Generalforsamlingen den 1ste Februar 1898 et Udkast til Love for en *Begravelseskasse* for Foreningens Medlemmer. Det vedtoges at lade dette Udkast udarbejde i 4 Eksemplarer og lade det cirkulere mellem Foreningens Medlemmer og senere afholde en Generalforsamling til endelig Afgørelse.

Det var oprindelig Meningen, at der skulde oprettes en Begravelseskasse for hele Landet, men da denne af Mangel paa tilstrækkelig Tilslutning ikke kunde lade sig realisere, fremkom der Forslag fra Centralforeningens Formand om at indtræde i de forenede Begravelseskasser for Fyns Stift. Bestyrelsen vedtog at indmelde sig i denne og lade en Liste cirkulere blandt alle Foreningens Medlemmer.

Efter at Listen havde cirkuleret, indmeldte der sig 100 Medlemmer i Begravelseskassen, hvorefter der blev indkaldt til en Generalforsamling, hvor Sagen atter blev diskuteret og Lovene vedtaget.

Der sikres heri Medlemmerne en Begravelseshjælp af 100 Kroner. Medlemmer af Begravelseskassen kunde kun de blive, som tillige var Medlemmer af Sygekassen, og som straks ved Indmeldelse i Sygekassen tillige indmeldte sig i Begravelseskassen. Kontingentet fastsattes til 20 Øre maanedlig.

Begravelseskassen har Bestyrelse fælles med Sygekassen.

Sygekassens Formue var efterhaanden gaaet betydeligt ned, idet den i de sidste 10 Aar fra 1895 til 1905 var gaaet ned fra 1600 Kr. til 500 Kr., uagtet at Kontingentet var blevet forhøjet. Man havde dertil faaet Meddelelse fra Lægen om en meget betydelig Forøgelse af Lægehonoraret. Man mente ikke, at Sygekassen kunde bære denne forøgede Udgift uden en større Forhøjelse af Kontingentet, og det blev derfor besluttet

at anmode Formanden for Centralforeningen om at komme hertil for at forhandle med Bestyrelsen angaaende en eventuel Forandring af Sygekassen og mulig faa den statsanerkendt.

Efter at have forhandlet med Centralforeningens Formand om denne Sag, afholdtes en ekstraordinær Generalforsamling den 1. Juni 1906. Det vedtoges:

1) At Sygekassen fra 1. Juli 1906 udskilles fra Borger- og Haandværkerforeningen, saaledes at disse fra nævnte Dato er fuldstændig uafhængige af hinanden.

2) At søge Statsanerkendelse og at indbyde andre til at indtræde som Medlemmer.

3) De Midler, som Sygekassen ejer den 1. Juli, tilfalder den nye Sygekasse.

Den 30. Juni afholdes atter en ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Sygekassens Anerkendelse. De af Bestyrelsen udarbejdede og af Sygekasseinspektoret ændrede Love under Navn af „Love for Ærøskøbing almindelige Sygekasse“ oplæstes og godkendtes, hvorefter Bestyrelsen bemyndigedes til at søge Anerkendelse af Kassen.

Det maanedlige Kontingent maatte i den Anledning forhøjes til 50 Øre. Det vedtoges derfor at opfordre hvert enkelt Medlem til ved Navns Underskrift at give sin Tilslutning hertil.

Sygekassens Formue, Kr. 466,75, overgaar til den nye Sygekasse.

I 1909 har Ærøskøbing almindelige Sygekasse yderligere modtaget fra Haandværkerforeningen 200 Kr.

*** STIFTELSEN. ***

Den 24. Januar 1869 afholdt Foreningen en Generalforsamling, hvor det vedtoges ved Siden af Sygekassevirksomheden at arbejde hen til Oprettelsen af en Stiftelse for gamle, trængende Borgere og deres Enker, som er eller har været Medlemmer af Foreningen. Dens Navn bliver „Ærøskøbing Borger- og Haandværkerstiftelse“.

Som Grundfond blev af Foreningen ydet 25 Rdlr. Den forøges med Gaver og Tilskud fra Foreningen, ligesom det eventuelle Overskud fra Lotteriet tilflyder dette Fond.

Samme Aar i Avgust Maaned blev det besluttet at afholde en Basar til Fordel for Stiftelsen. Denne blev afholdt den 2. og 3. Oktober 1869 og gav et Overskud af 181 Rdlr. 84 Sk.

I Aarene 1870, 71, 73, 75 og 78 afholdtes lignende Basarer, som tilsammen med førstnævnte gav et samlet Overskud af 2,308 Kr. 72 Øre. Til samme Tid var indkommen som Lotteri-overskud 329 Kr. 27 Øre, der sammen med Foreningens Tilskud, 200 Kr., og paaløbne Renter af disse Beløb nu udgjorde 3,468 Kroner.

For at opnaa større Rente af disse Penge blev det besluttet at udlaae dem imod 1ste Prioritet i en Landejendom til 5 pCt. Rente, men da det Beløb, som skulde bruges, var 4000 Kroner, besluttede man, at Stiftelsen skulde laane 600 Kr. af Foreningen, som dog skulde tilbagebetales hurtigst muligt.

Indenfor Bestyrelsen — og forøvrigt ogsaa imellem en Del af Medlemmerne -- var der Stemning for at anvende en Del af Fondets Indtægter til Uddeling mellem trængende Medlemmer af Foreningen.

Den 6. og 7. November 1880 blev afholdt en Basar. Det var bestemt, at Nettooverskudet ved denne, efter at den resterende Del af Stiftelsens Gæld til Borger- og Haandværkerforeningen var betalt, skulde hensættes i Sparekassen under Konto: „Borger- og Haandværkerforeningens Stiftelses disponible Fond“. Indtægten ved denne Basar var 661 Kr. 10 Øre. Efter at Restgælden til Foreningen var betalt, indsattes Restbeløbet 445 Kr. i Sparekassen under ovennævnte Konto.

Ved den aarlige Generalforsamling i 1881 blev vedtaget nye Love, som bestemmer, at Halvdelen af Stiftelsens Indtægter fremtidig skal tilfalde „Det disponible Fond“; dog maa kun en Trediedel af disse Indtægter tilflyde Personer udenfor Foreningen.

I 1881 var Stiftelsens Formue 4,167 Kr., og denne har til 1888 ikke andre Indtægter end Renten af den opsparede Kapital,

og da disse Indtægter skal deles med det disponible Fond, er Kapitalen kun den 1. Januar 1888 steget til 4,790 Kr.

Det nye Lotteri under Navn af „Almindeligt dansk Vare- og Industrielotteri“ var imidlertid traadt i Virksomhed, og den i 1884 paa Haandværkerforeningens Initiativ oprettede Industrieforening, som havde Ret til Halvdelen af Overskudet fra Lotteriet, tilbød da, at Haandværkerforeningen maatte faa dens Andel i Lotteriet de første 3 Aar paa Betingelse af, at den, naar Byggefonden havde naaet en Kapital af 8000 Kr., da skulde tilvejebringe en Stiftelse eller skaffe Fribolig for 3 à 4 Familier.

I 1892 var Byggefondens Kapital paa denne Maade naaet op til 8,146 Kr., og man begyndte da at arbejde paa Tilvejebringelsen af Stiftelsen. Efter forskellige Overvejelser købte man Murermester P. Hansens Ejendom i Vestergade for 3,300 Kroner paa Betingelse af, at Ejeren har Fribolig for Livstid i Ejendommen. Efter at Ejendommen var indrettet til 4 Lejligheder og de forskellige Regninger betalt, kostede denne, indbefattet Grunden, ialt 7,736,88 Kr.

Bygningen blev taget i Brug i 1895.

Beregner man Byggesummen med 4 pCt., giver dette 309,57 Kr. De sidste 10 Aar har Bygningens Vedligeholdelse kostet i Gennemsnit aarlig 185,89 Kr., derfra gaar 35 Kr. i Leje af Haverne, tilbage bliver 150,89 Kr. + 309,57 Kr., ialt 460,46 Kr.

Hver af de 3 Lejligheder i Stiftelsen koster altsaa Foreningen 153 Kr. aarlig, naar de er besatte, hvad de dog ikke altid er.

Paa en Generalforsamling, som afholdtes i 1914, stillede Bestyrelsen Forslag om at tilbyde Kommunen Haandværkerstiftelsen for 5000 Kr. til et Alderdomshjem, idet man gik ud fra, at man derved kunde fremme Virkeliggørelsen af denne Sag, og at de ældre Medlemmer, som i Reglen bebor Stiftelsens Lejligheder, derved kunde erholde bedre Pleje i et saadant Hjem. De ved Salget indkomne Reñter tilligemed Besparelse

af Vedligeholdelsen kunde man da anvende som Støtte for yngre Medlemmer, som ikke kunde blive anbragte paa Alderdomshjemmet.

Generalforsamlingen forkastede imidlertid Forslaget med 16 Stemmer mod 11.

◉◉◉ LOTTERIET. ◉◉◉

Efter Opfordring fra Svendborg om at deltage i „Nye Fynske Varelotteri“, blev der afholdt en Generalforsamling den 11te Maj 1868, hvor det vedtoges at deltage heri. Det eventuelle Overskud heraf skulde fordeles mellem Amtets Købstæder i Forhold til Lodsaget i de forskellige Byer. Lotteriet blev trukket i de forskellige Byer i Amtet, og har derfor ogsaa været trukket en Gang i Ærøskøbing.

Overskudet fra dette Lotteri var ialt 327,47 Kr., som tilfaldt Stiftelsens Fond.

Der var imidlertid efterhaanden blevet oprettet et Utal af Lotterier i Danmark, hvorfor Indenrigsministeriet i 1885 besluttede, at der i Danmark kun maatte være et Industri-Lotteri, hvor alle de daværende Lotterier kunne blive Parthavere. Foreningen blev igennem Bestyrelsen for „Nye Fynske Varelotteri“ anmodet om at deltage heri.

Paa Generalforsamlingen 1886 meddelte Garver *Lund*, at der fra Foreningens Side var gjort Skridt for at blive delagtig heri. Man mente dog, at den paa Haandværkerforeningens Initiativ i 1884 oprettede Industriforening, burde tilbydes at deltage. Der blev i den Anledning afholdt et Fællesmøde af disse to Foreningers Bestyrelse, den 14de April 1886. Garver *Lund*

meddelte som Medlem af Bestyrelsen for „Nye Fynske Varelotteri“, at der forventedes at blive oprettet et fælles Industrielotteri for hele Landet, og at Overskudet heraf forventedes at vilde tilfalde Fyns Stift med en Tolvtedel, hvoraf Ærøskøbing vilde erholde en Fjortendedel. Der skulde af Foreningen stilles en Garantikapital paa 300 Kr., som overtoges af begge Foreninger, med Halvdelen af hver. Det forventede Overskud skulde deles mellem Industri- og Haandværkerforeningens Stiftelse. Det blev enstemmigt besluttet, at sende Garver *Lund* som Delegeret til Odense, for paa bedste Maade at handle i Sagens Interesse.

Lotteriet begyndte sin Virksomhed i 1887, og det første Overskud tilfaldt Foreningen den 21de Februar 1888 med 242,86 Kr. Industriforeningens Bestyrelse havde i Foraaret 1888 tilbudt Haandværkerforeningen, at dens Andel i Lotterioverskudet i de første 3 Aar maatte tilfalde Haandværkerforeningens Stiftelses Fond paa Betingelse af, at naar Fonden ejede en Kapital af 8000 Kr., den da skulde bygge en Stiftelse eller skaffe Fribolig for 3 a 4 Familier.

Borger- og Haandværkerforeningen afholdt i den Anledning en ekstraordinær Generalforsamling den 28de Marts 1888, hvor Industriforeningens Tilbud blev enstemmig vedtaget.

I Henhold til denne Beslutning tilfaldt Lotteriets hele Overskud i 3 Aar Stiftelsens Fond, og Følgen heraf var tildels, at dette Fond, som i 1888 ejede 4,790 Kr., i 1892 var naaet op til 8,146,20 Kr. Tilvejebringelsen af en Stiftelse, som havde været et gammelt Stridspunkt indenfor Foreningen, var nu sikret, saaledes at de første Beboere kunde flytte ind i 1895.

Lotteriet har med sit rigelige Overskud været en stor Støtte for saavel Borger- og Haandværkerforeningen som Industrieforeningen, og man kan roligt sige, at uden dette vilde det have været umuligt, at Foreningen i Anledning af sin 50-aarige Bestaaen kunde stifte et Legat paa 10,000 Kr., foruden at den siden 1881 har uddelt til Trængende, saavel i som udenfor

Foreningen, ca. 11,000 Kr. Industriforeningens tekniske Skole vilde næppe kunde have ladet sig gennemføre uden dette Tilskud til Foreningen.

Vi maa derfor være de Mænd taknemmelige, som allerede i 1868, et Aar efter Foreningens Stiftelse, resolut tog Del i Oprettelsen af „Nye Fynske Varelotteri“. Uden dette vilde vi have været afskaaret fra at faa Andel i det nuværende Lotteri.

Boghandler Th. C. CREUTZ,
Foreningens Formand fra 1871 – 1896.

Snedker N. PETERSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1880 – 1910.

*** SPREDTE TRÆK. ***

7de Januar 1871. Boghandler *Th. C. Creutz* vælges til Formand og den afgaaede Formand, Barber *P. Helmus*, afrejser fra Byen og optages som Æresmedlem. Der arrangeres et Spiseselskab til Ære for ham.

5te April 1871. Der stilles Forslag om at erhverve et Lokale, hvor passende Lektüre kan være til Medlemmernes Indsigt.

9de November 1872. Forslag om Oprettelsen af en Industriforening med Opgave at indrette et Industrimagasin. Meningen var at indrette et Lokale, hvor Haandværkerne kunde udstille deres Arbejder. Der skulde en Bestyrer til at passe Salget. Dette blev ikke realiseret af Mangel paa Tilslutning.

29de November 1875 Et fra Svendborg Industriforening til Ministeriet rettet Andragende om, at der fra Statskassen blev

ydet Hjælp til Aftenskoler m. m. for Haandværkslærlinge, blev tiltraadt og underskrevet.

14de Juni 1878. Det henstilles til Bestyrelsen at indbyde til Prøvevalg, naar Valg af kommunale Bestillingsmænd foretages.

25de Juni 1879. Paa Opfordring af Industriforeningen i København om at sende en Delegeret i Juli Maaned, blev det besluttet at svare, at Foreningen kun omfattede en Syge- og Hjælpeforening.

7de Juli 1884 foretoges følgende: Da Bestyrelsen ofte har modtaget Opfordringer om at være med til at fremme Haandværkerstandens Tarv paa Omraader, som laa udenfor Foreningens Virksomhed, tog den i Sommer, i Anledning af en Opfordring fra Odense, om at slutte sig til den i Odense 1885 paatænkte Industriudstilling, Beslutning om, at indbyde til Oprettelsen af en Industriforening.

26de Maj 1896. Blikkenslager *Aug. Rixen* vælges til Formand i Stedet for Boghandler *Th. C. Creutz*, som efter 25 Aars Virksomhed som Formand ikke ønsker at modtage Genvalg. Det vedtoges, at opfordre Foreningens Medlemmer til at underskrive en Adresse til Hr. Creutz, som Tak for mangeaarigt opofrende Arbejde i Foreningens Tjeneste.

Ved en Generalforsamling, som afholdtes den 5. Februar 1901, blev paa Forslag af Smedemester *May* nedsat et Udvalg til at forberede Anskaffelsen af en Ligvogn i Forbindelse med Byens øvrige Foreninger og Institutioner. Man henvendte sig i den Anledning til flere af Byens Foreninger, bl. a. Sømandsforeningen, samt Sparekassen. Da der ikke fra disses Side blev vist nogen Interesse for Sagen, besluttede man paa en Generalforsamling, som afholdtes den 21. November 1902, at anskaffe en saadan paa egen Regning. Beløbet for denne tilligemed Huset, hvori den opbevares, androg ca. 1800 Kr.

Ved en Generalforsamling, som afholdtes den 28. Januar 1907, blev tilført Protokollen:

„I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning af 1. Juni 1906, hvori det vedtoges, at Sygekassen fra 1. August 1906 skulde udskilles fra Borger- og Haandværkerforeningen og overgaa som selvstændig Forening under Navn af „Ærøskøbing almindelige Sygekasse“, og da Foreningen derved har afsluttet sin Virksomhed som Sygekasse, har Generalforsamlingen vedtaget, at Borger- og Haandværkerforeningens Love annulleres, og at Foreningens fremtidige Navn bliver „Ærøskøbing Haandværkerforening“.

Paa samme Generalforsamling blev Foreningens nye Love vedtaget.

Lovenes § 1 er saalydende:

a) At understøtte Medlemmer, som formedelst Uheld, Svag-
hed eller Alderdom ere blevne trængende.

b) At understøtte Haandværkere med kontante Beløb eller billige Laan til Uddannelse i deres Fag eller til Anskaffelse af Maskiner osv.

c) Ved selskabelige Sammenkomster søge at fremme kolle-
giale Interesser imellem Medlemmerne.

I § 2 bestemmes bl. a.:

Adgang til at blive Medlemmer af Foreningen har enhver Haandværker, som driver selvstændig Næring, og som bor i Ærøskøbing.

Alle Medlemmer af den forhenværende Borger- og Haand-
værkerforening kunne blive Medlemmer, uanset om de ere Haand-
værkere eller ej.

15de Februar 1909. Der stilles et Beløb af 300 Kr. til Raadighed for Komitéen til Afholdelse af en Industri- og Land-
brugsudstilling her i Byen i Løbet af Aaret. Dette Beløb blev ikke benyttet.

Det overdrages til Bestyrelsen at anskaffe en Fane til et Beløb af ca. 200 Kr. Denne blev anskaffet og indviet ved en Fest i Strandskoven samme Aar.

21. Februar 1910. Det vedtoges at leje et Lokale paa Møllers Hotel, hvor Foreningen kan afholde sine Sammenkomster, og hvor der fremlægges forskellige Fagblade og Tidsskrifter, som kan interessere Medlemmerne. Lokalet opvarmes og staar aabent for Medlemmerne hver Søndag Eftermiddag.

Af Mangel paa tilstrækkelig Tilslutning blev dette opsagt i 1914.

11te Juni 1912. Foreningen indmelder sig i Fællesrepræsentationen for Dansk Industri og Haandværk.

29de Februar 1914. Bestyrelsen indbyder Bestyrelsen for Industriforeningen og Handelsforeningen for at forhandle om Afholdelse af en saakaldt Dansk Uge i Løbet af Sommeren. Da der paa dette Møde viste sig at være Stemning for Afholdelsen af en saadan, vedtog Bestyrelsen Forslag om paa den forestaaende Generalforsamling, at yde et Tilskud paa 2 a 300 Kr. til dette Øjemed.

Generalforsamlingen vedtog dette Forslag.

Foreningen Dansk Arbejde blev stiftet i Løbet af Sommeren. Denne havde paatænkt at afholde en Dansk Uge i September—Oktober, som paa Grund af Krigens Udbrud blev udsat indtil videre.

Blikkenslager *Aug. Rixen* afgaar efter eget Ønske som Formand, og i hans Sted vælges Rebslager *Nielsen*.

Den 17de Juni 1916 mødtes Bestyrelsen med Industriforeningens og Handelsforeningens Bestyrelse angaaende Højeste-Løbets Uddybning, hvortil der i Fællesskab af de nævnte Foreninger bevilgedes 200 Kr.

Den 25de September bevilgedes yderligere af ovennævnte Foreninger i Fællesskab til dette Formaalets Fremme som Garantikapital 400 Kr. Haandværkerforeningens Bidrag bliver altsaa ialt 200 Kr.

28de Februar 1917. Rebslager *Nielsen* afgaar efter eget

Ønske som Formand; i hans Sted vælges Skrædermester *C. Christensen*.

20de Marts 1917 blev paa en Generalforsamling besluttet, efter et Forslag af Skræder *Christensen* at stifte et Legat, stort 10,000 Kr., af Foreningens Midler under Navn af „Haandværkerforeningens Jubilæumslegat“.

Foreningens nuvæ-

Købmand J. J. CHRISTENSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1882 til Dato.

Blikkenslager AUG. RIXEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1896 til Dato,
Formand fra 1896-1914

Skomager J. HASS,
Bestyrelsesmedlem fra 1896 til Dato.

Muremester N. HANSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1896 til Dato.

Garver A. T. BJERK,
Bestyrelsesmedlem fra 1899 til Dato.

rende Bestyrelse.

Rebslager N. L. NIELSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1911 til Dato. Formand fra 1914 - 1917.

Smed L. ROSS HANSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1907 til Dato.

Smed CHR. RØHLING,
Bestyrelsesmedlem fra 1917.

Skræder C. CHRISTENSEN,
Bestyrelsesmedlem fra 1912 til Dato. Foreningens nuværende Formand.

◊◊◊ AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER. ◊◊◊

Efter hvad der fremgaar af foranstaaende har Foreningens væsentligste Virksomhed været Sygekassen og Hjælpekassen, hvilken sidste Virksomhed tog sin Begyndelse i Aaret 1881 ved Oprettelsen af det saakaldte disponible Fond. Oprettelsen af dette Fond bragte i sin Tid nogen Uenighed i Foreningen, da en Del af Medlemmerne modsatte sig dette, idet man gik ud fra, at de ved de afholdte Bazarer indkomne Beløb udelukkende var skænkede til Stiftelsen, og før denne Opgave var løst burde intet deraf benyttes paa anden Maade. Af denne Grund var der i Slutningen af Firserne flere Møder og Generalforsamlinger, hvor det gik temmelig varmt til, og dette var egentlig Grunden til, at Industriforeningen tilbød Haandværkerforeningen sin Andel af Lotteriet i 3 Aar paa Betingelse af, at den skulde bygge en Stiftelse. Man mente paa denne Maade at kunne bringe mere rolige Forhold ind i Foreningen, hvilket ogsaa lykkedes.

Det disponible Fond har gjort megen Nytte indenfor Foreningen, idet man derved foruden Sygekassehjælpen har kunnet række en hjælpende Haand til Medlemmer, som ved Sygdom eller paa anden Maade var kommen i Trang. Fondets Indtægter

var efterhaanden gaaet betydeligt frem, og dets Midler har været en god Støtte for mange baade ældre og yngre Medlemmer.

Endvidere er der til Personer udenfor Foreningen, særlig ved Juletid, uddelt ikke saa lille et Beløb. Fondet har saaledes fra dets Stiftelse og indtil Dato, som andetsteds nævnt, uddelt ca. 11,000 Kr.

Som foran nævnt maatte man i 1906 af forskellige Grunde udskille Sygekassen fra Foreningen; denne har derfor faaet nye Love, hvis første Paragrafs første Stykke lyder saaledes: „ At understøtte Medlemmer, som formedelst Uheld, Svagheit eller Alderdom ere blevne trængende.“

Det disponible Fond virker derfor paa samme Maade som tidligere.

En anden Side af Foreningens Virksomhed under de nye Love er *Laanvirksomheden*, idet den yder Medlemmerne:

1) Rentefri Laan til Hjælp til Faguddannelse, dog ikke over 50 Kr.

2) Laan til Anskaffelse af Maskiner og andre til Haandværkeres Værksted eller Arbejdsplads gavnlige Foranstaltninger.

Disse Laan ydes mod behørig Sikkerhed mod et aarligt Afdrag af 10 pCt. Renten er 3 pCt. Ingen Laan kan overstige 500 Kr.

3) Laan til Forretningsdrift. Disse Laan ydes paa 1, 3 eller 6 Maaneder og kunne kun erholdes mod Pant eller Selvskyldnerkaution. Renten er 3 pCt. Højeste Laan 500 Kr.

Disse forskellige Laan har været en Del benyttet af Medlemmerne i de senere Aar.

Med Hensyn til de under § 1 c nævnte selskabelige Sammenkomster, da afholdes der som Regel en eller to saadanne aarlig, og disse vinder altid god Tilslutning blandt Medlemmerne. Til disse Sammenkomster maa kun anvendes, hvad

der indkommer i Kontingent. Foreningens andre Indtægter maa ikke anvendes hertil.

Forøvrigt virker Foreningen paa mange andre Omraader, hvor man mener at kunne fremme Haandværkernes og Borgernes Tarv, saavel med Raad som Daad. Her skal nævnes: Afholdelse af Foredrag, Bidrag til Svendehjem, Rejseunderstøttelse til Købestævnet i Fredericia, Bidrag til Teknologisk Institut o. s. v.

I de senere Aar har den ogsaa sammen med Industriforeningen opstillet sin egen Liste ved kommunale Valg.

Naar man derfor i Dag ser tilbage paa disse 50 Aars Virksomhed, kan man kun glæde sig over de Resultater, Haandværkerne derigennem har opnaaet. Foruden de betydelige Summer. Foreningen har kunnet yde sine Medlemmer i Sygehjælp m. m., ejer den i Dag en Kapital af ca. 17,000 Kroner. Dertil kommer Haandværkerstiftelsen og Ligvognen, som kapitaliseret andrager ca. 10,000 Kr. I anden Linie kommer dertil den tekniske Skole, som tilhører Industriforeningen og er gældfri.

Vi skylder derfor de Mænd Tak, som i den lange Aarrække har arbejdet for Foreningen som Medlemmer af Bestyrelsen o. s. v.

En særlig Tak skylder vi dog den første Bestyrelse og da særlig Foreningens egentlige Stifter, *P. Helmus*.

Ære være deres Minde!

Udgivet af HAANDVÆRKERFORENINGENS
... .. BESTYRELSE
... .. Teksten udarbejdet af AUG. RIXEN.
... .. Clichéerne fra ODENSE CLICHÉFABRIK.
... .. Trykt i BEHREND'S BOGTRYKKERI,
... .. SVENDBORG.